

Jdeš s DAVEM?

NAŠE CHOVÁNÍ VÝZNAMNĚ OVLIVŇUJÍ LIDÉ KOLEM NÁS. PATŘÍME DO RŮZNÝCH SOCIÁLNÍCH SKUPIN, KTERÉ TVOŘÍ NAPŘÍKLAD NAŠI PŘÁTELE A RODINA, A JSME TAKÉ SOUČÁSTÍ ŠIRŠÍ SPOLEČNOSTI. PŘESTOŽE SI RÁDI PŘEDSTAVUJEME, ŽE JSME NEZÁVISLÉ INDIVIDUALITY, MŮŽEME POCIŤOVAT TLAK, ABYCHOM SE PŘIZPŮSOBILI NÁZORŮM SKUPINY.

**PŘÍSLUŠNÍK KANIBALSKEHO KMENE
POVAŽUJE KANIBALISMUS ZA NAPROSTO
VHODNOU A SPRÁVNOU VĚC.**

SOLOMON ASCH

Potřeba zapadnout

Důležitou součástí sociální psychologie je zkoumání toho, jakým způsobem jsou naše myšlenky a chování ovlivněny sociálními skupinami, do kterých patříme. Množství studií prokázalo naši přirozenou touhu přizpůsobit se tomu, co si skupina jako celek myslí. První z těchto experimentů provedl v roce 1932 A. Jenness. Požádal jednotlivé studenty, aby uhádli, kolik fazolí je ve sklenici. Potom měli studenti mezi sebou diskutovat o svých tipech

**Přizpůsobování
se druhým může mít
pozitivní dopad – podle
statistik mají
kuřáci sklon odvykat
ve skupinách.**

Nevybočovat

Účastníci Aschova experimentu měli říct, která z čar A, B nebo C má stejnou délku jako čára na levé straně listu. Mnoho lidí odpovědělo prostě to samé co ostatní, i když věděli, že odpověď není správná.

a potom každý sám znovu odpovědět. Jenness zjistil, že všichni účastníci přizpůsobili své původní odhady odhadu skupiny. Solomon Asch zvolil trochu jiný přístup a do skupin začlenil i své spolupracovníky (které však představil jako řadové účastníky). Když se ve skupině zeptal na délku čar na obrázku, jeho spolupracovníci nejdříve odpovídali správně, ale potom naprosto očividně chybně. A přestože jejich odpovědi byly zcela zřejmě nesprávné, ostatní členové skupiny souhlasili s většinovým názorem asi ve třetině případů a tři čtvrtiny z nich odpověděly alespoň jednou chybně.

Pod tlakem

Když Asch mluvil s účastníky po experimentu, všichni připustili, že se cítili nejistě a nervózně a že měli obavy, aby se skupině neznelíbili. Většina prohlásila, že s ostatními nesouhlasili – někteří se

ME DO
RÁTELE
SI RÁDI
POČÍTOVAT

lpovědět.
tníci
ady odhadu
trochu
nil i své
ředstavil
se ve
a obrázku,
odpovídali
očividně
ovědi byly
ní členové
m názorem
rtiny z nich
chybně.

po
li, že se cítili
obavy, aby
a prohlásila,
někteří se

podřídili většině, i když věděli, že se mýlí, jen aby jako jediní nevyčnívali, a několik lidí prohlásilo, že dospěli k názoru, že skupina má pravdu. Z tohoto a jiných psychologických experimentů je zřejmé, že cítíme potřebu vyhovět názoru skupiny. Potřebujeme přijetí a souhlas druhých, a i když s nimi nesouhlasíme, jsme připraveni přizpůsobit se, abychom mezi ně zapadli. Chceme si také být jisti svými názory a u druhých hledáme potvrzení či radu, což nás může vést k pochybnostem o vlastním názoru a změně původního postoje.

Trvat si na svém

Ne každý je však připraven podvolit se tlaku skupiny, ať už reálnému, či imaginárnímu. Při Aschově experimentu se mnoho lidí nepřizpůsobilo skupině, a když měli lidé v rámci podobných studií své odpovědi psát nebo sdělit mimo skupinu, mnozí si za svým názorem stáli. A když se jeden z nastrčených spolupracovníků distancoval od chybných odpovědí, souhlasilo s nimi ještě méně účastníků. Aschův experiment byl opakován v různých zemích světa a výsledky naznačují, že potřeba

ŘETĚZOVÁ REAKCE

Dynamika davového potlesku také vypovídá o naší potřebě nevyčnívat. Vědci ve Švédsku zjistili, že stačí pouze jeden či dva lidé, aby potlesk propukl nebo naopak utichl, protože ostatní cítí sociální tlak následovat druhé. Tato tendence podléhat trendům také vysvětluje, proč lidé sledují populární články či skupiny na Facebooku a Twitteru.

zapadnout se v jednotlivých kulturách liší. V kolektivistických společnostech v Asii a Africe, kde se potřeby skupiny staví nad potřeby jedince, se přizpůsobilo více účastníků než při studiích provedených na individualistickém Západě, kde se více cení vlastní názor.

**KTERÁ Z ČAR JE STEJNÁ
JAKO TA PRVNÍ?**

